

**Ciència política**

Codi: 101100

Crèdits: 12

| Titulació                                 | Tipus | Curs | Semestre |
|-------------------------------------------|-------|------|----------|
| 2500259 Ciència Política i Gestió Pública | FB    | 1    | A        |
| 2500262 Sociologia                        | FB    | 1    | A        |
| 2503778 Relacions Internacionals          | FB    | 1    | A        |

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

**Professor/a de contacte**

Nom: Alexandre Casademunt Monfort

Correu electrònic: Alex.Casademunt@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

**Equip docent**

Ricard Gomà Carmona

Joan Subirats Humet

**Equip docent extern a la UAB**

Antoni Biarnés

Joana Díaz Pont

Leonardo Díaz Echenique

**Prerequisits**

L'estudiant ha de tenir l'hàbit de llegir, almenys, un diari d'informació general, seguint especialment les notícies sobre política nacional i internacional, així com els articles d'opinió sobre qüestions polítiques enteses en el seu sentit més ampli.

L'estudiant ha de tenir nocions d'informàtica bàsica (processador de textos, full de càlcul i navegador) així com un domini acceptable de la llengua anglesa, que li permeti la comprensió de documents escrits en aquest idioma.

L'estudiant ha de tenir nocions bàsiques d'estadística descriptiva (saber llegir taules amb percentatges i freqüències) així com saber interpretar relacions entre variables (taules de doble entrada, tipologies, etc...).

**Objectius**

Aquesta assignatura té un caràcter de formació bàsica. Això vol dir que serveix de fonaments a partir dels quals es bastirà tot el Grau de Ciència Política i Gestió Pública i el doble Grau Ciència Política + Dret. Per als

estudiants de Sociologia i del doble Grau Sociologia + Estadística, aquesta assignatura ofereix una visió panoràmica (i única) de la disciplina que, tanmateix, es relaciona molt directament amb d'altres matèries i disciplines que es desenvoluparan en aquests Graus.

Els objectius bàsics del curs són que l'alumnat conegui els conceptes fonamentals de la disciplina; que adquireixi capacitats analítiques aplicables a la política i que sigui capaç d'expressar i defensar documentadament els seus punts de vista sobre les diverses qüestions polítiques més rellevants.

El caràcter panoràmic (i no especialitzat) de l'assignatura no permet un tractament específic de la temàtica sobre gènere, però, aquesta s'aborda de forma transversal en tractar temes com el del poder polític, la democràcia, les ideologies o la socialització i participació polítiques.

## Competències

### Ciència Política i Gestió Pública

- Analitzar els processos electorals, incloent-hi campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i anàlisi i interpretació dels resultats electorals.
- Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Interpretar els marcs polítics i socials històrics com antecedents explicatius dels actuals, per comprendre millor la realitat actual.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar autònomament.

### Sociologia

- Analitzar problemes derivats de l'aplicació de polítiques públiques i de situacions de conflicte reconeixent la complexitat dels fenòmens socials i de les decisions polítiques que afecten la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.
- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

### Relacions Internacionals

- Analitzar el comportament dels actors internacionals, tant estatals com no estatals.
- Analitzar l'estructura i el funcionament de les institucions i organitzacions internacionals (polítiques, econòmiques, de seguretat i militars, mediambientals, de desenvolupament i ajuda demergència), tant a l'àmbit universal com al regional, amb particular èmfasi en la Unió Europea, a partir de casos reals i/o simulats.
- Argumentar i establir relacions de causalitat plausibles, a partir de dades i de metateories, i establir formes de validar-o refutar-les.
- Diferenciar les principals teories de les relacions internacionals i els seus diversos camps (teoria internacional, conflictes i seguretat, organitzacions internacionals, economia política internacional, etc.) per aplicar-los a la pràctica professional.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals rigoroses.

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el processos electorals, incloent campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i l'anàlisi i interpretació dels resultats electorals
2. Analitzar i valorar críticament el funcionament de les diferents institucions polítiques estatals.
3. Argumentar i establir relacions de causalitat plausibles, a partir de dades i de metateories, i establir formes de validar-o refutar-les.
4. Avaluar la qualitat del propi treball.
5. Definir el concepte de democràcia, descriure'n els diferents models i valorar-ne críticament el funcionament.
6. Definir el concepte de democràcia, descriure'n els diferents models i valorar-ne críticament el funcionament.
7. Definir el concepte de dictadura, descriure'n els diferents models i valorar-ne críticament el funcionament.
8. Definir el concepte de dictadura, descriure'n els diferents models i valorar-ne críticament el funcionament.
9. Definir els conceptes de la ciència política que informen d'aquests fenòmens.
10. Definir els conceptes de la ciència política que informen d'aquests fenòmens.
11. Demostrar si aquestes polítiques provoquen conflictes o responen a un consens.
12. Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
13. Descriure els actors polítics i valorar críticament el comportament polític en diferents contextos sociopolítics i històrics.
14. Descriure els principals elements del procés polític: socialització, actituds i ideologies polítiques.
15. Descriure els sistemes electorals i avaluar les conseqüències polítiques de la seva posada en marxa.
16. Descriure els sistemes electorals i avaluar les conseqüències polítiques de posar-los en marxa.
17. Descriure i utilitzar adequadament els principals conceptes en l'àmbit de l'estudi de les relacions entre la política i la societat: regulació del conflicte social, poder polític i legitimació, sistema polític.
18. Descriure i utilitzar adequadament els principals conceptes en l'àmbit de l'estudi de les relacions entre la política i la societat: regulació del conflicte social, poder polític i legitimació, sistema polític.
19. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
20. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
21. Distingir els conceptes de la ciència política relacionats amb aquests problemes.
22. Distingir entre les anàlisis de la ciència política i els judicis de valor sobre la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.
23. Exposar els elements clau que expliquen l'aparició de l'estat i la seva evolució (de l'estat absolut a l'estat del benestar).
24. Exposar els elements clau que expliquen l'aparició de l'estat i la seva evolució (de l'estat absolut en l'estat del benestar).
25. Exposar les formes de govern que emanen de les diferents relacions que poden tenir els poders de l'estat.
26. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
27. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
28. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
29. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals rigoroses.
30. Identificar i relacionar les principals teories polítiques contemporànies i interpretar textos polítics vinculats a aquestes teories.
31. Interpretar els marcs polítics i socials històrics com a antecedents explicatius dels actuals, per comprendre millor la realitat actual.
32. Interpretar els marcs polítics i socials històrics com antecedents explicatius dels actuals, per comprendre millor la realitat actual.

33. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
34. Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
35. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
36. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
37. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
38. Treballar autònomament.
39. Utilitzar aquesta demostració per interpretar com es posa en pràctica una decisió política.
40. Utilitzar les teories polítiques contemporànies i entendre el valor analític per a casos concrets de l'esfera interna i internacional.

## Continguts

| Mòduls                                     | Temes                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 Poder i política                         | La política i el seu coneixement científic. Poder i política. Components i dimensions del poder polític. L'exercici del poder: força, influència i autoritat. El sistema polític. |
| 2 Legalitat i legitimitat                  | Formes de legitimitat. La legitimació democràtica. Legitimitat i legalitat. L'erosió de la legitimitat.                                                                           |
| 3 L'Estat                                  | Concepte, evolució i tipologies. Els elements de l'Estat: població, territori i sobirania. Autonomia i sostenibilitat actuals de l'Estat en un món globalitzat.                   |
| 4 Economia i Política                      | Les relacions entre sistema polític i sistema econòmic. Capitalisme, democràcia i crisi ecològica. Desigualtat, redistribució i Estat del benestar.                               |
| 5 Nació i territori                        | Etnicitat i política. Conceptes de nació i nacionalisme. L'encaix Estat-Nació. Tipus d'organització territorial del poder dins dels Estats.                                       |
| 6 Institucions                             | L'Estat de Dret. Separació de poders i formes de govern. Els poders executiu, legislatiu i judicial.                                                                              |
| 7 Democràcia                               | Concepte i evolució i tipologies. Democràcia i dictadura. Les perversions de la democràcia: corrupció, clientelisme i populisme.                                                  |
| 8 Cultura política i participació política | Socialització política i cultura política. Valors, creences i ideologies. Formes de participació política.                                                                        |
| 9 Eleccions                                | Sistemes electorals. Participació i comportament electoral.                                                                                                                       |

|    |                      |                                                                                           |
|----|----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| 10 | Actors polítics      | Partits i sistemes de partits. Grups d'interès i moviments socials.                       |
| 11 | Comunicació política | Comunicació política. Mitjans de comunicació i democràcia. Internet i política.           |
| 12 | Polítiques públiques | Política i polítiques. Cicle de les polítiques públiques. Gestió i administració pública. |

## Metodologia

La dedicació de l'estudiant a aquesta assignatura es divideix en diversos tipus d'activitats, cadascun d'ells amb un pes determinat d'hores de treball.

La metodologia docent s'adequa a aquest repartiment del treball.

Aquesta assignatura és de 12 ECTS, és a dir, implica una dedicació total de l'estudiant de 300 hores, distribuïdes en:

- Les activitats dirigides són activitats a l'aula, amb la presència del professor i poden consistir en classes magistrals (amb el suport de TIC i amb la possibilitat de desenvolupar debats en grup); en seminaris de discussió de les lectures obligatòries en grups més reduïts i en sessions més orientades a qüestions pràctiques, en les que s'analitzaran casos, es respondran problemes i es treballaran exemples relatius al temari del curs, amb possibilitat de proves puntuals vinculades als temes desenvolupats. Aquestes activitats representen al voltant del 32% % del total del treball exigít (95 hores).
- Les activitats supervisades són activitats dutes a terme per l'estudiant fora de l'aula d'acord amb un pla de treball dissenyat i posteriorment tutoritzat i avaluat per part del professor. També s'hi inclouen les tutories conjuntes i altres activitats anàlogues (presencials o online) de seguiment de curs. Aquestes activitats representen, aproximadament, el 30% del treball exigít (90 hores).
- Les activitats autònomes són totes aquelles activitats que fa l'alumne pel seu compte i d'acord amb les exigències del curs per tal de superar amb èxit l'assignatura, tals com lectures bàsiques i complementàries, estudi dels apunts de classe o totes aquelles altres activitats que complementen la formació que s'assoleix en aquest curs. Aquestes activitats representen al voltant del 33% del total de treball (100 hores) exigít a l'alumne.
- El 5% restant (15 hores) correspon a les activitats d'avaluació.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

## Activitats formatives

| Títol                                                                                                                         | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides                                                                                                              |       |      |                          |
| Classes magistrals, conferències, visionat de pel·lícules, presentació de casos.                                              | 70    | 2,8  |                          |
| Exercicis i pràctiques a classe, comentari de taules i resultats, proves de control, estudis de cas, presentació de treballs. | 25    | 1    |                          |
| Tipus: Supervisades                                                                                                           |       |      |                          |

|                                                                                                                           |    |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-----|
| Activitats relacionades amb el treball de camp                                                                            | 10 | 0,4 |
| Elaboració i redacció de treballs.                                                                                        | 30 | 1,2 |
| Lectura i preparació de textos que seran objecte de controls i seminaris, exercicis online, comentaris de textos o audios | 50 | 2   |
| Tipus: Autònomes                                                                                                          |    |     |
| Estudi del temari de l'assignatura.                                                                                       | 70 | 2,8 |
| Lectures complementàries.                                                                                                 | 30 | 1,2 |

## Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es compon de dues parts:

A) La meitat de la nota final d'aquesta assignatura s'obté amb la realització de dos exàmens parcials (25% + 25 % de la nota final). Aquests exàmens es convoquen al final de primer semestre (primer parcial sobre els continguts del primer semestre) i al final del segon semestre (segon parcial sobre els continguts del segon semestre). En cas de suspendre el primer, el segon o els dos parcials, l'alumne podrà recuperar-los en una convocatòria posterior abans d'acabar el curs (Avaluació compensatòria d'un 50% de la nota final). Sigui en primera convocatòria o en la recuperació, es necessita que cadascun d'aquests dos exàmens parcials estigui aprovat per a superar el curs i poder fer promig amb la part d'avaluació continuada (l'altre 50% de la nota final).

B) Una part d'avaluació continuada que consistirà en el control de lectures anunciades prèviament o en d'altres tipus d'exercicis supervisats; també s'inclou l'entrega i la presentació d'uns treballs de curs col·lectius. Aquesta part valdrà el 50% restant de la nota final de curs.

Consideracions importants:

- Per aprovar l'assignatura, és condició necessària però no suficient superar la part relativa als exàmens parcials. Si hom suspèn un dels dos exàmens, encara que el promig superi el 5, l'assignatura no estarà aprovada.
- Els estudiants que no hagin superat el primer o el segon parcial (o ambdós) tindran l'oportunitat d'acollir-se a una avaluació compensatòria, és a dir, podran tornar a fer els exàmens suspesos el dia que determini la Facultat.
- El fet de presentar-se a UN dels dos exàmens parcials o haver-se presentat a DOS actes d'avaluació continuada exclou la possibilitat d'un "NO PRESENTAT" en la qualificació final.
- Es contempla la possibilitat de realitzar un treball suplementari per tal de millorar la nota final de curs. Aquest treball no serveix per a aprovar el curs sinó per a millorar la nota final. Les característiques del treball les fixarà cada professor.

L'examen parcial del primer quadrimestre serà al final del quadrimestre, el dia que fixi la Facultat i que es farà públic amb l'antelació suficient.

L'examen del segon quadrimestre serà al final del quadrimestre, el dia que fixi la Facultat i que es farà públic amb antelació suficient.

Les dates dels controls de lectura o l'entrega de treballs s'especificaran en el marc de la programació de l'assignatura (veure Campus Virtual).

D'acord amb l'article 117.2 de la Normativa acadèmica de la UAB, l'avaluació de l'alumnat repetidor podrà consistir en una sola prova de síntesi. L'alumnat repetidor que es vulgui acollir a aquesta possibilitat, caldrà que es posi en contacte amb el professorat a principi de curs (tres primeres sessions de classe) per tal de determinar en que consistirà aquesta prova de síntesi. En cas d'optar per aquesta modalitat d'avaluació l'alumne renuncia de "facto" a la modalitat estàndar d'avaluació prevista en aquesta guia docent.

## Activitats d'avaluació

| Títol                                                     | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------|-----|-------|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Controls de lectura, presentació de treballs i exercicis. | 50% | 7     | 0,28 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 |
| Exàmens parcials.                                         | 50% | 8     | 0,32 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 |

## Bibliografia

### Bibliografia

#### 1) Llibres de referència i consulta bàsics:

Downs, A. i altres. 1992. Diez textos básicos de Ciencia Política, Barcelona: Ariel. [diverses edicions]  
 Caminal, M. (ed.). 1998. Manual de ciencia política, Madrid: Tecnos-UAB-UB.  
 Colomer, J.M. 2009. Ciencia de la política, Barcelona: Ariel Ciencia Política  
 Crossman, R.H.S.: Biografía del Estado Moderno, FCE. [diverses edicions] (s'especificaran a classe i al Campus Virtual els capítols corresponents)  
 Del Aguila, R. (comp.). 1997. Tratado de Ciencia Política, Madrid: Trotta  
 Vallès, J.M. ; Martí, S. 2015. Ciencia Política: un manual. Barcelona: Ariel.  
 Barreda, M.; Ruiz Rodríguez L. 2016. Análisis de la política. Barcelona: Huygens Editorial.

#### 2) Les lectures obligatòries per als controls de lectura i seminaris:

Maquiavel, N. [1513]. El Príncep. [diverses edicions].  
 C. Crouch. 2004. Posdemocràcia, Taurus/Santillana: Madrid (s'especificaran a classe i al Campus Virtual els capítols corresponents)  
 Robert A. Dahl. 2012. La Democràcia. Ariel: Barcelona (s'especificaran a classe i al Campus Virtual els capítols corresponents)  
 Klein, N. 2014. Això ho canvia tot. Empúries: Barcelona.

#### 3) Les lectures complementàries:

Aguilera de Prat, C. R. i Martínez, R. 2000. Sistemas de gobierno, partidos y territorio. Madrid: Tecnos. Capítols 3 i 5.  
 Anderson, G. 2008. Federalisme: una introducció. Barcelona: Institut d'Estudis Autonòmics. [també hi ha la versió en pdf].  
 Anduiza, E. i Bosch, A. 2004. Comportamiento político y electoral. Barcelona: Ariel. Capítol 1.  
 Bernstein, S. 1996. Los regímenes políticos del siglo XX. Barcelona: Ariel. Capítols 1 i 6.  
 Botella, J. 1997. "En torno al concepto de cultura política: dificultades y recursos" a Pilar del Castillo i Ismael Blanco (eds.): Cultura política: enfoques teóricos y análisis empíricos. València: Tirant lo Blanch.  
 Del Águila, R. (ed.) 1997. "La política: el poder y la legitimidad", a Del Águila, 1997.  
 Guibernau, M. (dir.) 2000. Nacionalisme. Debats i dilemes per a un nou mil·lenni. Barcelona: Proa. Capítols: capítol 1 (Kymlicka), capítol 2 (Taylor), capítol 3 (Cardús), capítol 4 (Miller), capítol 5 (Llobera), capítol 6 (Smith).  
 Held, D. 1997. La democracia y el orden global. Barcelona: Paidós. Capítols 2 i 3.  
 Leftwich, A. 1987. ¿Qué es la política? La actividad y su estudio. Mèxic: FCE. Capítols: Introducció, 1, 4 i 7.  
 Levitsky, S.; Ziblatt, D. 2018. Cómo mueren las democracias. Barcelona: Ariel.

Lijphart, A. 2008. Modelos de democracia. Barcelona: Ariel. Capítols 2 i 3.  
Lindblom, C. E. 1991. El proceso de elaboración de políticas públicas. Madrid: MAP.  
Macridis, R.; Hulstung, M. 1998. Las ideologías políticas contemporáneas. Madrid: Alianza. Capítulo 1.  
Molins, J. 1998. "La teoría de grupos", working paper, núm 143. Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials. [també hi ha la versió en pdf].  
Requejo, F. 1990. Las democracias. Democracia antigua, democracia liberal y Estado de Bienestar. Barcelona: Ariel. Capítulo 8.  
Sartori, G. 1992. Partidos y sistemas de partidos, Madrid: Alianza. Capítulos 1, 2, 5 i 6.  
Torrens, X. 1998. "Els sistemes electorals", a M. Caminal (1998).  
J.M. Vallès; X. Ballart (eds.) 2012. Política para apolíticos. Ariel. Barcelona  
Nota; De moment cap de les referències bibliogràfiques bàsiques d'aquesta assignatura és disponible en versió electrònica. S'informarà als alumnes al llarg del curs de l'aparició de qualsevol edició electrònica relacionada amb l'assignatura.

## **Programari**

Word i Excel